

totius^a diocesis, quæ multas in se prouincias continebat. Sic^b Episcopus Cæsareæ Cappadociæ, Ponti Exarchus dicitur, & Ephesinus Exarchus Asiae. Sic^c apud sanctum Leonem Anastasius Episcopus Thessalonicensis Primas Illyrici Orientalis instituitur, vt partem curæ, quam summus ille Pontifex vniuersis huiusce tractus Ecclesiis potissimum ex diuina institutione debebat, susciperet, & remotis ab Apostolica sede prouinciis visitationem suam impenderet. Sic Cæsarius^d Arelatensis Galliarum Primas à Symmacho factus, ab eo munus accepit, vt manentibus his quæ Patrum constituta singulis Ecclesiis concesserunt, circa hæc quæ in Gallia prouinciis de causa religionis emergerent, solertia sua inuigilaret.

Quod ad horum officium spectat, si cui Clerico, vt dicitur in Concilio Chalcedonensi, lis erat cum Prouinciæ Metropolitano, diocesanos Exarchum adibat: si, vt fusè declarat Leo magnus,^e ex diuersis prouinciis cogenda erat Synodus, ad Exarchum siue Primatem spectabat. Ac si aliquid graue pro tota diocesi decernendum erat, in solius Exarchi aut Patriarchæ stabat potestate. Vnde cum diocesis Pontica fines amplissimos haberet, Cappadociam scilicet, Pontum, Bithyniam, Galatiam, Paphlagoniam & Armeniam prouincias complectens, nulla ex harum numero fuit, vt inferius dicitur, in qua Basilii Cæsariensis Episcopus, & totius diocesis Exarchus aliquod sui iuris potestatisque exemplum non ediderit. Idè de Arelatensi Primatu facillimum est probare, quodque non solius prouinciæ Arelatensis curam gereret, sed etiam ex Gallia vniuersæ prouinciis Synodos conuocaret, inter quoscumque Clericos lites componeret, & literas formatas peregrinis, qui in alias dioceses iter faciebant, tribueret: cum id disertis verbis exprimatur in Epistolis variis summorum Pontificum, quarum verba suo loco referentur. Nec est de aliis Primatibus aliter sentiendum.

[Magna etiam dispositione prouisum est, inquit Leo,^f ne omnes sibi omnia vendicarent, sed essent in singulis prouinciis singuli Episcopi, quorum inter fratres haberetur prima sententia.] Hi,^g ex Isidoro Hispalensi, Metropolitani, à mensura ciuitatum, siue Metropoleon quarum Episcopi erant, vocati fuerunt, singulis prouinciis præeminebant, horum authoritati & doctrinæ cæteri Sacerdotes subiecti erant, sine his nihil magni momenti cæteris Episcopis agere licebat. Et sicut Præses prouinciæ maius imperium in prouincia sua habebat post Principem quantum ad ciuilia, vt in Digestis^h legitur, sollicitudo etiam totius prouinciæ quantum ad Ecclesiastica, Metropolitani commissa erat. Clarissimè patet hoc in Canone trigesimo quinto Apostolorum,ⁱ qui sic habet. [Episcopos gentium singularum scire conuenit quis inter eos primus habeatur, quem velut caput existiment, & nihil amplius præter eius conscientiam gerant, quam illa sola singuli, quæ parochiæ propriæ & villis, quæ sub ea sunt, competunt. Sed nec ille præter omnium conscientiam faciat aliquid: sic enim vnanimitas erit, & glorificabitur Deus per Christum in Spiritu sancto.] Talis reuera horum erat authoritas in statuendis quæ ad communem prouinciæ vtilitatem spectabant, vt ex Constitutione Nicænorum^k Patrum, firmitas eorum quæ gerebantur per vnāquamque prouinciā his tributa fuerit; huncque Canonem^l ediderit Antiochena Synodus sub Iulio. [Episcopos qui sunt in vnaquaque prouincia scire oportet Episcopum, qui præest Metropoli,

^a Balsam in can. 86 Conc. Chalced.

^b Ο ἰσχυρὸς ἐξάρχης τῆς διοικήσεως ὡς ἐμὲ δοχεὶ οὐχ ὡς ἀνάγκη ἐπαρχίας μεταπολίτης, ἀλλ' ὡς ὅλης διοικήσεως μεταπολίτης.

^c in subler. ep. Synodi 6. ad Agath.

^d Φιλαλήδης ἐλέφ

^e τοῦ ἐπισκοπικοῦ καὶ Κασσαρίου μεταπολίως τῆς πόλεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπαρχίας καὶ ἐξάρχης τῆς Ποντικῆς διοικήσεως ἐλέφ.

^f Θεόδωρος ἐλέφ τοῦ ἐπισκοπικοῦ.

^g Ἐπιστάντων μεταπολίως καὶ ἐξάρχης τῆς Ἀσιατικῆς διοικήσεως ἐλέφ.

^h Leo mag. epist. 84. ad Anast Thess.

ⁱ Symmach. P. ep. ad Cæsar. Arelat.

^k Conc. Chalced. can. 9.

^l Ei τῶ ποτὶς τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας μεταπολίτις ἐπισκοπικός, ἢ κληρικὸς ἀμφοτέρων, καὶ ταλαμεναῖος ἢ τῆς ἐπαρχίας τῆς διοικήσεως.

^m Leo epist. 84. ad Anast Thess.

ⁿ VII.

^o DE METROPOLITANIS FORVM-QVE IVRIBVS.

^p Leo mag. epist. 84. vltima.

^q Isid. Hispal. l. 7. orig. c. 12.

^r L. 4. De offic. Præsid.

^s Can. 3. postol. Τοῖς ἐπισκοποῦν

^t ἐκείνου ἕνεκεν εἰδέναι καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς ποιεῖν καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴ καὶ μὴδὲν πωρῶσαι τὴν ἐκκλησίαν ἀνευ τῆς ἐκείνου γνώμης.

^u καὶ μὴ τὸ ἐκείνου ἀνευ τῆς πάντων γνώμης ποιεῖν τι. οὐτως γὰρ ὁρίνεται ἔσται, καὶ δοξαδιόσεται ὁ θεὸς διὰ κρείου τοῦ ὁρίον πνεύματος.

^v Ex Can. 4. Conc. Nicæn.

^w Τὸ δὲ πᾶσι γνωστὸν διδοῦν καὶ ἐν αὐτῇ ἐπαρχίᾳ τῇ μεταπολίτι.

^x in Conc. Ant can. 9.

Τοῖς καὶ ἐκείνῳ ἐπαρχίᾳ ἐπισκοποῦν εἰδέναι καὶ τὸ ἐν τῇ μεταπολίτι ποιεῖν καὶ ἡγεῖσθαι αὐτὸν ὡς κεφαλὴ καὶ μὴδὲν πωρῶσαι τὴν ἐκκλησίαν ἀνευ τῆς ἐκείνου γνώμης. καὶ μὴ τὸ ἐκείνου ἀνευ τῆς πάντων γνώμης ποιεῖν τι. οὐτως γὰρ ὁρίνεται ἔσται, καὶ δοξαδιόσεται ὁ θεὸς διὰ κρείου τοῦ ὁρίον πνεύματος.